

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 435/08-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa o sťažnosti K. M., M., zastúpenej advokátom JUDr. J. H., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 17 C 56/2002 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. M. na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 56/2002 p o r u š e n é b o l o .

2. K. M. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť K. M. trovy právneho zastúpenia v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. J. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. II. ÚS 435/08 z 27. novembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť K. M., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. H., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 56/02.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

„Ako sťažovateľ som účastníkom súdneho konania vedeného na Okresnom súde Košice I, sp. zn. 17C 56/02 ktoré bolo začaté na základe mnou podanej žaloby o náhradu škody na zdraví s prísl. voči odporcovi S., a.s.

Predmetom tohto súdneho konania je náhrada škody - odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorá mi bola spôsobená dopravnou nehodou dňa 25. 1. 1999. Pri uvedenej dopravnej nehode som utrpela ťažké zranenia, ktoré zanechali na mojom zdraví a psychike trvalá následky.

Od začatia súdneho konania do dnešného dňa ubehlo už viac ako šesť rokov, a v predmetnom konaní nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté. ...

Domnievam sa, že vyššie označené konanie na Okresnom súde Košice I je v rozpore s účelom ústavou zaručeného práva na konanie bez zbytočných prietahov, nakoľko ani po

uplynutí neúmerne dlhej doby súd vo veci nerozhodol a neodstránil moju právnu neistotu.

Od podania návrhu sa uskutočnilo v predmetnej veci len 8 pojednávanií. Po podaní žaloby boli pojednávania vytyčované v intervale 4 až 5 mesiacov. Tieto pojednávania však boli neúčelné a nevedli k správne rozhodnutiu vo veci samej. Rozsudok prvostupňového súdu bol vyneseny dňa 19. 12. 2003 po vykonaní dokazovania, ktoré však bolo nepostačujúce. Súd prvého stupňa vyniesol rozsudok predčasne, bez vykonania náležitého dokazovania, čo sa prejavilo aj na vecnej správne rozhodnutia. Potvrzuje to aj skutočnosť, že uvedený rozsudok prvostupňového súdu bol napadnutý odvolaním tak niektorým zo žalobcov ako aj zo strany vedľajšieho účastníka v konaní. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. 9. 2004, sp. zn. 14Co 66/04 bol rozsudok prvostupňového súdu zrušený a vrátený prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Spis v predmetnej veci bol vrátený na prvostupňový súd dňa 18. 11. 2004. Po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie prvostupňovému súdu boli vo veci uskutočnené do dnešného dňa len 2 pojednávania. Posledné pojednávanie konané dňa 7. 7. 2005 bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Uznesením zo dňa 25. 8. 2005 Okresný súd Košice I pribral do konania znalca, Znalecký ústav : Lekárska fakulta... Znalecký posudok č. 33/2005 zo dňa 28. 2. 2006 bol vypracovaný a predložený Okresnému súdu Košice I dňa 7. 3. 2006. Voči znaleckému posudku podal môj právny zástupca námietky, ktoré boli považované za dôvodné. S podanými námietkami sa ustanovený znalec vysporiadal v doplnku znaleckého posudku č. 1/33/05 zo dňa 25. 10. 2006. Doplnok znaleckého posudku bol predložený Okresnému súdu Košice I dňa 20. 11. 2006.

Vzhľadom k tomu, že vypracovanie kontrolného znaleckého posudku znaleckým ústavom trvalo 7 mesiacov, trvanie vypracovania doplnku znaleckého posudku v rozsahu 3 normostrán ďalších 6 mesiacov sa mi javí ako neprimerané a prietahové. Som toho názoru, že ani sudca Okresného súdu I správne nevyužil možnosti dané mu platnou právne úpravou a znalca neurgoval ani nijakým spôsobom neupozornil na urýchlené dopracovanie posudku. Sudca Okresného súdu Košice I viac ako pol roka po predložení doplnku znaleckého posudku neurčil vo veci termín pojednávania a neurobil iný úkon vo veci samej. Následne opatrením predsedu súdu zo dňa 5. 6. 2007 bola vec v dôsledku personálnych zmien pridelená na nové rozhodnutie sudcovi Okresného súdu Košice I Mgr. J. M. Ani

rozvrhom práce určený sudca po dobu dlhšiu ako jeden rok neurobil žiaden úkon vo veci samej. Možno teda konštatovať, že od posledného pojednávania v danej veci už uplynuli viac ako 3 roky a od doby predloženia doplnku znaleckého posudku, odkedy mali a mohli byť vykonávané ďalšie pojednávania uplynuli takmer 2 roky. Aj napriek skutočnosti, že vypracovanie znaleckých posudkov trvá istý čas, ani po ich vypracovaní, hoci predstavujú v danom konaní kľúčový a významný dôkaz nebol vo veci urobený žiaden úkon, čo možno zo strany súdu považovať za prieťahy v konaní.

Dňa 8. 7. 2008 som podala sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice I na prieťahy v konaní, ktorý po oboznámení s obsahom mojej sťažnosti konštatoval, že toto konanie je po skutkovej stránke značne náročné, a že Okresný súd Košice I od podania návrhu až do decembra 2006 konal vo veci pravidelne a bez prieťahov.

Som toho názoru, že právna zložitnosť veci nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, rovnako počet účastníkov konania nemôže byť a ani nie je dôkazom zložitosti veci. Konanie o náhradu škody na zdraví nie je z hľadiska právnej a faktickej zložitosti konaním zložitým. Aj napriek tomu, že samotné rozhodnutie predpokladá a umožňuje voľné uváženie, voľné uváženie je však viazané na výsledok hodnotenia zdravotného stavu žalobcu znalcom v znaleckom posudku. Ide teda o konanie, ktorého výsledok závisí od zodpovedania odbornej otázky týkajúcej sa môjho zdravotného stavu a zhodnotenia dôvodov hodných osobitného zreteľa, na ktoré som v samotnom konaní poukázal. Nejde o konanie v ktorom sa vyžaduje aplikácia právnych noriem obsiahnutých vo veľkom množstve právnych predpisov, teda podľa môjho názoru v danom konaní nejde o rozhodnutie otázky obzvlášť zložitej z právneho alebo skutkového hľadiska.

Tolerancia pasivity znalca, ako aj ustanovenie súdneho znalca, ktorý nemal potrebnú odbornosť na podanie znaleckého posudku, ústavný súd hodnotí ako súčasť postupu súdu, ktorý nesmeroval k odstráneniu právnej istoty, a teda ako taký, ktorý spôsobil zbytočné prieťahy.(II. ÚS 10/2001)

Vynesenie rozsudku v relatívne krátkom čase nemusí znamenať, že súd konal bez zbytočných prieťahov, ak tento rozsudok bol v odvolacom konaní v podstatnej časti zrušený, lebo chýbal skutkový základ na vecne správne a presvedčivé, zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.(II. ÚS 2/2001) ...

Chcem poukázať na skutočnosť, že predmetné prietahy v súdnom konaní vyvolávajú u mňa psychický stav neistoty a očakávania, keďže sa neviem domôcť práva, ktoré som si zákonným spôsobom uplatnil, ako ani samostatného odškodnenia, ktoré mi za škody na zdraví a spôsobené trvalé následky patrí. Som toho názoru, že konanie o náhradu škody z ublíženia na zdraví je konaním s osobitným významom pre sťažovateľa, v ktorom sa vyžaduje aj osobitná rýchlosť. Ide o konanie, ktoré má pre mňa osobitný význam predovšetkým z dôvodu, že účelom odškodnenia je finančná náhrada, ktorá mi umožní obstarat' si náhradné statky, ktoré zmiernia moje utrpenie. Po celú dobu konania som aktívne pristupovala k uplatňovaniu svojich práv, zúčastňovala sa pojednávanií, podávala návrhy a predkladala listinné dôkazy. Rovnako som bola súčinná ustanovenému znalcovi pri posudzovaní môjho zdravotného stavu.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1./ Základné právo sťažovateľa, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 17C 56/02 porušené.

2./ Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 600.000,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3./ Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17C 56/02 konal bez zbytočných prietahov.

4./ Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy súdneho konania.“

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 8. decembra 2008 právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Právny zástupca sťažovateľky v odpovedi na výzvu oznámil ústavnému súdu listom z 8. decembra 2008, že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti sp. zn. Spr 84/08 z 19. decembra 2008, doručenom ústavnému súdu 31. decembra 2008 okrem iného uviedol:

„... Sťažovateľka spolu s ďalšími piatimi žalobcami na tunajšom súde dňa 25. 1. 2002 podala žalobu, proti žalovanej: S., a. s., s označením vedľajšieho účastníka popri žalovanej: S., a. s. B., odštepny závod K. Žalobou sa domáhali náhrady škody na zdraví, ktorú účastníci utrpeli ako cestujúci pri dopravnej nehode dňa 25. 1. 1999 o 6,50 hod., keď vodič autobusu, ktorý bol vo vlastníctve žalovanej, na priamom zľadovateľom úseku cesty od obce Č. do K. zozadu narazil do dodávkového motorového vozidla zn. Citroen, následne prešiel do protismeru, kde došlo k zrážke s oproti idúcim autobusom.

V rámci prípravy pojednávania v súlade s ust. § 114 O.s.p. súd doručil žalobu žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi, aby sa k nej vyjadrili.

Po doručení vyjadrení k žalobe súd nariadil prvé pojednávanie vo veci, ktoré sa uskutočnilo 12. 4. 2002.

Druhé pojednávanie sa uskutočnilo 22. 5. 2002.

Tretie pojednávanie sa uskutočnilo dňa 2. 10. 2002, na ktorom súd okrem iného vyhlásil aj uznesenie č. k. 17 C/56/02-77 o spojení konania vedeného pod sp. zn. 17 C/56/02 s konaním vedeným pod sp. zn. 13 C/56/02 na spoločné konanie s tým, že bude ďalej vedené pod sp. zn. 17 C/56/02. Veci súd spojil na spoločné konanie v záujme hospodárnosti konania, pretože spolu skutkovo súviseli a základ zodpovednosti za škodu spočíval v tej istej dopravnej nehode. Počet účastníkov na strane žalobcu sa takto rozšíril z pôvodných 6 na 13.

Štvrté pojednávanie sa uskutočnilo 30. 10. 2002.

Uznesením č. k. 17 C 56/02-92 zo dňa 20. 1. 2003 súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom MUDr. M. H. Uznesením č. k. 17 C 56/02-94 zo 7. 2. 2003 súd rozšíril zadanie úloh znalca.

Znalec doručil súdu 10 znaleckých posudkov dňa 9. 7. 2003 o posúdení zdravotného stavu 10 žalobcov.

K predloženým znaleckým posudkom viacerí účastníci predložili písomné stanovisko, v ktorom namietali množstvo nedostatkov posudku.

Piate pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 5. 9. 2003.

Znalecké posudky o posúdení zdravotného stavu ďalších žalobcov boli súdu doručené 20. 11. 2003.

Súd uznesením č. k. 17 C 56/02-235 z 26. 11. 2003 priznal znalcovi znalečné za podanie všetkých 13 znaleckých posudkov. Vzhľadom na náročnosť znaleckej úlohy spočívajúcej v posudzovaní zdravotného stavu 13 účastníkov, ktorí utrpeli závažné poranenia, súd akceptoval neskoršie podanie posudkov, ako aj skutočnosť, že znalec spolupracoval s konzultantom a študoval odbornú literatúru.

Šieste pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 11. 12. 2003, na ktorom súd okrem iného uznesením pripustil zmenu žalobného návrhu žalobcov v 2., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 12. a 13. rade.

Siedme pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 17. 12. 2003.

Ôsme pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 19. 12. 2003, na ktorom súd vyhlásil rozsudok č. k. 17 C 56/02-313, proti ktorému podali odvolanie vedľajší účastník a žalobkyňa v 13. rade.

Odvolačí súd uznesením č. k. 14 Co 66/04-446 z 28. 9. 2004 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Deviate pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 10. 5. 2005.

Desiate pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 7. 7. 2005.

Uznesením č. k. 17 C 56/2002-537 z 25. 8. 2005 súd nariadil znalecké dokazovanie Lekárskou fakultou....

Spis bol znaleckému ústavu odoslaný 30. 9. 2005.

Znalecký ústav podal znalecký posudok na tunajšom súde dňa 7. 3. 2006.

Uznesením č. k. 17 C 56/2002-633 z 13. 3. 2006 súd priznal znaleckému ústavu znalečné za vypracovaný znalecký posudok. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 4. 2006.

Aj k znaleckému posudku predloženému znaleckým ústavom viacerí účastníci predložili písomné stanovisko, v ktorom namietali množstvo nedostatkov posudku.

Dňa 20. 11. 2006 bol tunajšiemu súdu na jeho žiadosť doručený tzv. doplnok znaleckého posudku spolu s vyúčtovaním znalečného, o ktorom súd rozhodol uznesením č. k. 17 C 56/2002-655 zo 14. 12. 2006, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 6. 2. 2007.

Jedenáste pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 26. 9. 2008, súd odročil na žiadosť právneho zástupcu žalobcov v 1. až 12. rade, teda aj sťažovateľky ako žalobkyne v 4. rade.

Právny zástupca žalobcov v 1. až 12. rade listom zo 4. 12. 2008 doručeným súdu dňa 8. 12. 2008 zobral v mene všetkých 12 zastúpených žalobcov žalobu späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť z dôvodu poskytnutia plnenia zo strany vedľajšieho účastníka. Zároveň sa v mene zastúpených výslovne vzdal práva na náhradu trov konania, berúc do úvahy, že náhrada trov konania nie je krytá poistením.

Súd dňa 12. 12. 2008 vyzval žalovaného na vyjadrenie k späťvzatiu žaloby žalobcami v 1. až 12. rade.

Po právnej stránke vec nie je náročná. Je však náročná po stránke skutkovej.

V konaní vystupuje na strane žalobcov 13 účastníkov. Na objektívne zistenie skutkového stavu bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie. Súd sa musel okrem iného vypořadať aj s námietkami účastníkov proti podaným znaleckým posudkom, súd rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý bol však odvolacím súdom zrušený. Tieto skutočnosti značne prispeli k predĺženiu konania.“

Predseda okresného súdu, ako aj sťažovateľka oznámili ústavnému súdu, že netrvajú na ústnom pojednávaní predmetnej sťažnosti, a preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, resp. tiež účastník konania, proti ktorému návrh na konanie smeruje. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na zabezpečenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (IV. ÚS 232/03).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní, ústavný súd skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka súdneho konania a postup súdu. Ústavný súd obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva pritom prihliada aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom konania pred okresným súdom bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľky o náhradu škody na zdraví s príslušenstvom. Vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania, ako aj so zreteľom na počet účastníkov konania možno napadnuté konanie po vecnej stránke považovať za zložitejšie. Na faktickú zložitost' poukázal vo svojom vyjadrení k sťažnosti aj predseda okresného súdu, túto však nemožno dávať do súvislosti s obdobím nečinnosti okresného súdu. Po právnej stránke ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Samotná povaha veci si vyžaduje osobitnú starostlivosť pri prerokúvaní a rozhodovaní veci (obdobne konštatované aj v rozhodnutí ústavného súdu II. ÚS 354/08).

2. Čo sa týka správania sťažovateľky, ktorá je v tomto spore žalobkyňou vo 4. rade (spolu je 13 žalobcov), ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa načas vyjadrovala k výzvam okresného súdu a zúčastňovala sa nariadených pojednávaní okresného súdu. Správanie sťažovateľky nemalo vplyv na spomalenie konania a ani zásadným spôsobom neovplyvnilo jeho celkovú dĺžku. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní však zohľadnil, že v čase doručenia sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu 29. septembra 2008 bolo pojednávanie nariadené na 26. september 2008 odročené aj na žiadosť sťažovateľky, avšak nebolo možné ešte predpokladať, že sťažovateľka spolu s ďalšími žalobcami vezme svoju žalobu späť v celom rozsahu. Tým, že sťažovateľka 4. decembra 2008 tento procesný úkon urobila, deklarovala, že ňou namietaná právna neistota stratila svoju relevanciu (intenzitu) vzhľadom na uspokojenie jej nárokov uplatnených v označenom súdnom konaní zo strany vedľajšieho účastníka konania, pričom k tejto skutočnosti došlo až po doručení sťažnosti ústavnému súdu (obdobne konštatované v IV. ÚS 354/08).

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v prvom období konania vo veci od 25. januára 2002 postupoval plynulo a rýchlo, súčasne však aj nesústredene a nedôsledne, dôkazom čoho je aj uznesenie krajského súdu č. k. 14 Co 66/04-446

z 28. septembra 2004, ktorým bol rozsudok okresného súdu z 19. decembra 2003 (vyhlásený v poradí na ôsmom nariadenom a uskutočnenom pojednávaní vo veci) zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

V odôvodnení uznesenia krajského súdu č. k. 14 Co 66/04-446 sa okrem iného uvádza, že *„podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa napriek správne postupu v konaní, ale nesprávne názoru na premlčaciu lehotu v prípade bolestného a nedostatočného dokazovania vo veci ohľadom sťaženia spoločenského uplatnenia, nevykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, bude úlohou súdu doplniť dokazovanie vyššie naznačeným smerom a vo svetle výsledkov vykonaného dokazovania opätovne vyhodnotiť dôvodnosť uplatneného nároku zo strany žalobcov v konaní, a to čo do základu, aj výšky, ako aj do zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.“*

V ďalšom období, po vrátení veci na ďalšie konanie, okresný súd uskutočnil dve pojednávania vo veci – 10. mája 2005 a 7. júla 2005, po ktorých nariadil znalecké dokazovanie, pričom tretie pojednávanie po vrátení veci na ďalšie konanie (nariadené na 26. september 2008) bolo už po predložení znaleckého posudku znaleckým ústavom na žiadosť právneho zástupcu žalobcov, teda aj sťažovateľky, v konaní pred okresným súdom (tento právny zástupca nezastupuje sťažovateľku v konaní pred ústavným súdom, pozn.) odročené.

Pri skúmaní skutočností, či postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ústavný súd posudzoval, či potreba nariadenia nového znaleckého dokazovania po zrušení rozsudku okresného súdu v rámci odvolacieho konania aj z dôvodu nedostatočného vykonania dokazovania okresným súdom a aj obdobie nečinnosti okresného súdu od 7. marca 2006 (predloženie znaleckého posudku) do 26. septembra 2008 (nariadenie pojednávania) sú takými skutočnosťami, ktoré mali za následok porušenie základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd dospel k záveru, že to tak bolo, a preto vyslovil, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 56/02 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne IV. ÚS 354/08).

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal (čl. 127 ods. 2 ústavy).

Ústavný súd v súvislosti s porušením základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 17 C 56/02 ďalej konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 600 000 Sk (19 916,35 €) z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 17 C 56/02 (sedem rokov) a obdobie nečinnosti v trvaní takmer dva a pol roka, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, najmä povahu veci, ale aj uspokojenie uplatneného nároku sťažovateľky vedľajším účastníkom konania v namietanom konaní ešte predtým, ako ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 €

(60 252,00 Sk) za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. J. H. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 632,54 € (19 056 Sk).

Úhradu priznal v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie s'ťažnosti) urobené v roku 2008 po 105,42 € (3 176 Sk) a 2-krát režijný paušál po 6,31 € (190 Sk), t. j. spolu v celkovej sume 223,46 € (6 732 Sk).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2009